

Vergaderjaar 2009–2010

32 222 XIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Verhoeven

B. BEGROTINGSTOELICHTING

In aansluiting op de eerste suppletore begroting 2009 (de wet van 25 september 2009, Stb. 2009, 434), wordt door middel van het onderhavige wetsvoorstel voorgesteld de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2009 voor de uitgaven en de ontvangsten met respectievelijk € 32,0 mln en € 723,3 mln te verhogen. Deze mutaties zijn deels verwerkt in de Miljoenennota 2010 (Kamerstukken II, 2009–2010, 32 123, nr. 2) en betreffen verder de nadere wijzigingen, die in de Najaarsnota 2009 zijn verwerkt.

Samenvattend ontstaat het volgende beeld voor de **uitgavenbegroting** (bedragen x € 1 mln):

Aansluiting met de tweede suppletore begroting

1. Verwerkt in de Miljoenennota 2010	70,2
2. Nadere wijzigingen (Najaarsnota 2009)	- 38,2
Mutatie onderhavig wetsvoorstel	32,0

Samenvatting uitgavenmutaties in begrotingen

Vastgestelde begroting 2009 (Stb. 2009, 219)	2 783,9
Bij: Eerste suppletore begroting 2009 (Stb. 2009, 434)	67,1
Bij: Tweede suppletore begroting 2009 (onderhavig wetsvoorstel)	32,0
Totaal geraamd	2 883,0

Samenvattend ontstaat het volgende beeld voor de **ontvangstenbegroting** (bedragen x € 1 mln):

Aansluiting met de tweede suppletore begroting

1. Verwerkt in de Miljoenennota 2010	422,0
2. Nadere wijzigingen (Najaarsnota 2009)	301,3
Mutatie onderhavig wetsvoorstel	723,3

Samenvatting ontvangstenmutaties in begrotingen

Vastgestelde begroting 2009 (Stb. 2009, 219)	12 224,8
Af: Eerste suppletore begroting 2009 (Stb. 2009, 434)	- 3 608,4
Bij: Tweede suppletore begroting 2009 (onderhavig wetsvoorstel)	723,3
Bij: Afrondingsverschil	0,1
Totaal geraamd	9 339,8

2 Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

De tweede suppletore begroting bevat mutaties op de stand eerste suppletore begroting 2009. In deze suppletore begroting wordt voorgesteld de uitgavenraming 2009 met € 32,0 mln en de ontvangstenraming voor 2009 met € 723,3 mln te verhogen. De grootste en/of beleidsmatig meest relevante mutaties zijn in de onderstaande tabel gespecificeerd en kort toegelicht. Verplichtingenmutaties die reeds in de Miljoenennota 2010 zijn verwerkt, zijn toegelicht in de EZ-begroting 2010. Voor een uitgebreidere toelichting op de afzonderlijke verplichtingenmutaties, die na Miljoe-

nennota 2010 zijn ontstaan, wordt verwezen naar de toelichting per begrotingsartikel. De betreffende artikelnummers zijn in de tabel vermeld.

Overzicht belangrijkste suppletore mutaties (x € mln)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Art. nr.
Stand vastgestelde begroting 2009	4 494,9	2 783,9	12 224,8	
Stand na 1e suppletore begroting 2009	7 733,9	2 851,0	8 616,5	
Belangrijkste suppletore mutaties:				
1. Ontvangsten Nma			- 10,3	1
2. High Trust			- 7,9	1
3. Kenniswerkers/HTTP (deels MJN)	140,0	43,3		2
4. Windtunnel NLR	- 5,5	- 5,5		2
5. IPC's (MJN)	15,7	2,6		2
6. Overige uitgaven	12,6			2
7. Ruimtevaart	- 40,5			2
8. Groeifinancieringsfaciliteit	45,0	45,0		3
9. Nota Ruimte Projecten	33,8			3
10. Sterke Regio Projecten	24,6	7,0	7,0	3
11. Bedrijventerreinen	- 10,0	- 10,0		3
12. Zuiderzeelijn (MJN)	5,0	5,0		3
13. Omzetpolissen		- 10,0		3
14. Joint Implementation (deels MJN)	30,1	13,3		4
15. Diverse Fes projecten innovatieagenda				
Energie (MJN)	92,0	21,0	21,0	4
16. MEP/SDE (MJN)	120,4			4
17. Aardgasbaten (MJN)			350,0	4
18. Bijdrage aan het Fes (deels MJN)			424,2	4
19. Diverse ontvangsten			- 55,0	4
20. Fusiekosten Agentschappen/ICT	11,5	11,5		21
Overige mutaties	22,2	- 91,2	- 5,7	
Totaal van de mutaties	496,9	32,0	723,3	
Stand na 2e suppletore begroting 2009	8 230,8	2 883,0	9 339,8	

Toelichting

1. De verlaging van € 10,3 mln betreft met name eerder opgelegde, nog niet ontvangen boetes in de bouwsector. De verwachting is dat deze boetes vrijwel geheel ontvangen zullen worden, zij het later dan verwacht als gevolg van trager verlopende beroeps- en hoger beroeps-procedures.
2. Naar verwachting zullen de gezamenlijke EZ-toezichthouders uit hoofde van «high trust» in 2009 € 14,1 mln aan boetes ontvangen in plaats van de geraamde € 22 mln, ondanks maatregelen ter invulling van het high trust boetebeleid (zoals de nieuwe boetebeleidsregels die de NMa de mogelijkheid bieden hogere boetes op te leggen bij overtreding van de mededingings- en energieregels). Dit resulteert in een verlaging van € 7,9 mln.
3. Vanuit het aanvullend beleidsakkoord is € 140 mln beschikbaar gesteld voor kennisinfrastructuur op de EZ-begroting. Deze middelen worden ingezet voor de regeling High Tech Topprojecten en voor de Kenniswerkersregeling (in samenwerking met OCW). De middelen zijn verdeeld over de begrotingen van OCW en EZ. De verplichtingen worden in 2009 aangegaan, de bijbehorende kas wordt verdeeld over de jaren 2009 en 2010.
4. Eind 2009 zijn er tussen de departementen V&W, EZ, Defensie en OCW afspraken gemaakt over de financiering van de huisvesting van het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) en de grote Duits Nederlandse windtunnel (DNW) te Marknesse. Daarbij is afgesproken dat EZ éénmalig € 5,5 mln investeert in de DNW. Dit bedrag wordt overgeheveld naar de begroting van V&W.

5. Betreft een ophoging van het budget voor IPC's naar aanleiding van de toezegging aan de Tweede Kamer om tegemoet te kunnen komen aan de grote vraag naar het instrument. Dekking hiervoor is bij Miljoenennota gevonden binnen de EZ-begroting.
6. Betreft met name de middelen voor Nanolab (€ 12,4 mln) waarvoor vanuit het Fes middelen aan de EZ-begroting zijn toegevoegd. Omdat de verplichting versneld wordt aangegaan, wordt voorgesteld de verplichtingenruimte uit 2010 tot en met 2012 naar voren te halen.
7. Als gevolg van de integratie van het NIVR in SenterNovem die medio 2009 tot stand kwam, vindt een administratieve mutatie in de verplichtingenraming plaats.
8. Betreft de administratieve verwerking van de bufferreservering ten behoeve van de uitbreiding van de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO), waarbij de maximaal te verlenen garantie wordt verhoogd naar € 75 mln. De reserve dient om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen (Kamerstukken II, 2009–2010, 31 371, nr. 251).
9. Met deze mutatie wordt de verplichtingenruimte voor de Nota Ruimteprojecten Apeldoorn Kanaalzone, Eindhoven A2 zone en Groningen Centrale zone opgehoogd, zodat de committeringen kunnen worden aangegaan. De bijhorende kasmiddelen worden bij eerste suppletore begroting 2010 toegevoegd uit het Fes.
10. Met deze mutatie wordt de verplichtingenruimte voor de Sterke Regio-projecten Bio Sciencepark Leiden en High Tech Factory Twente opgehoogd (€ 17,6 mln), zodat de committeringen kunnen worden aangegaan. De bijhorende kasmiddelen zullen bij eerste suppletore begroting 2010 worden opgevraagd uit het Fes. Daarnaast worden de Fes-middelen voor het Sterke Regio-project Internationale Campus Eindhoven aan de EZ-begroting toegevoegd (€ 7 mln).
11. Voorgesteld wordt € 10 mln ten laste van het artikelonderdeel Bedrijventerreinen over te hevelen naar het Gemeentefonds ten behoeve van de gemeente Zutphen en de gemeente Velsen voor respectievelijk bedrijventerrein IJmond Noord en bedrijventerrein de Mors. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie Van Heugten (Kamerstukken II, 2008–2009, 29 435, nr 221).
12. Voor de versterking van de economie in Noord-Nederland zijn middelen overgeheveld (€ 150 mln voor de periode 2009–2020) van het Infrastructuurfonds naar de begroting van EZ. In 2009 is in dit kader € 5 mln aan de begroting toegevoegd. Deze middelen waren oorspronkelijk bestemd voor de aanleg van de Zuiderzeelijn en komen nog steeds ten goede aan versterking van de economie van Noord Nederland.
13. Ter stimulering van de export heeft EZ samen met Financiën per 1 juli 2009 een nieuwe faciliteit (TASK, Tijdelijke Aanvullende Staats Kredietverzekering) geïntroduceerd waarmee voor maximaal € 1,5 mld additionele export kan worden verzekerd. Het budget van deze faciliteit voor 2009 bedraagt € 20 mln. De helft daarvan komt voor rekening van EZ. Derhalve wordt € 10 mln van de EZ-begroting overgeheveld naar de begroting van Financiën, die deze faciliteit uitvoert.
14. Met deze mutatie worden middelen vrijgemaakt voor de aankoop van 3Mton CO₂ gegroeide emissierechten (Assigned Amount Units) van Letland voor het instrument Joint Implementation.
15. Voor de uitvoering van het project «Innovatieagenda Energie» zijn vanuit het Fes middelen beschikbaar gesteld. In 2009 is er verplichtingenruimte toegevoegd aan de EZ-begroting voor de programma's geothermie (€ 35,7 mln), ADEM (€ 30,0 mln), duurzame elektriciteitsvoorziening (€ 9,0 mln), ketenefficiency (€ 5,8 mln), groene grondstoffen (€ 5,5, mln) en CATO (€ 5,0 mln). In totaal is er in 2009 voor deze programma's voor € 21,0 mln aan kasmiddelen aan de begroting toegevoegd, de overige middelen zijn beschikbaar in de jaren 2010 tot en met 2014.

16. Aan het budget voor de SDE wordt in 2009 € 174,6 mln aan verplichtingenruimte toegevoegd, voor het afgeven van beschikkingen op de SDE 2008. Daarnaast vinden er technische aanpassingen plaats (per saldo – € 54,2 mln), onder meer als gevolg van de realisatie van de SDE 2008 die lager uitgekomen is dan waar eerder in de ramingen mee was gerekend.
17. Als gevolg van met name de hogere olieprijs is bij Miljoenennota 2010 de raming van de aardgasbaten naar boven bijgesteld.
18. Het kasritme en de omvang van de uitgavenraming binnen het Fes zijn leidend voor de voeding van het fonds. Deze mutatie betreft de aanpassingen van de voeding van het Fes die nodig zijn om het bij Miljoenennota 2010 en de tweede suppletore begroting 2009 aangepaste kasritme van de Fes-uitgaven te dekken.
19. De voorgenomen veiling van CO₂-emissierechten in 2009 zal naar verwachting pas begin 2010 plaatsvinden. De vertraging is opgelopen vanwege de einduitspraak van de Raad van State over het geding tussen de elektriciteitsproducenten en de Staat die pas 20 oktober jl. bekend gemaakt is. De ontvangstenraming in 2009 is met € 55 mln verlaagd, waarbij ervan wordt uitgegaan dat deze ontvangst zich alsnog in 2010 zal voordoen.
20. Deze mutatie bestaat uit een eenmalige bijdrage aan SenterNovem van € 2,9 mln ten behoeve van investeringen in ICT en E-business. Daarnaast wordt eenmalig budget toegekend voor de fusiekosten voor de vorming van het Agentschap Uitvoering (€ 8,6 mln).

1 GOED FUNCTIONERENDE ECONOMIE EN MARKTEN IN NEDERLAND EN EUROPA

Artikel 1: Goed functionerende economie en markten in Nederland en Europa (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	81,3	85,7	1,3	0,8	0,5	87,0
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>20,5</i>	<i>20,5</i>	<i>- 0,4</i>	<i>- 0,4</i>		<i>20,1</i>
Markt en spelregels						
OD 2 Optimale marktordering en mededinging bevorderen						
- Bijdrage Metrologie	14,6	14,6	0,4	0,4		15,0
- Raad Deskundige Nationale Standaard	0,1	0,1				0,1
- Markt en Overheid	0,9	0,9				0,9
- Bijdrage diverse instituten Algemeen	1,3	1,3				1,4
- Onderzoek en Opdrachten DG EP	3,6	3,6	- 0,8	- 0,8		2,8
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>60,8</i>	<i>65,2</i>	<i>1,7</i>	<i>1,2</i>	<i>0,5</i>	<i>66,9</i>
- Personeel DG EP	9,2	8,9	0,4	0,4		9,3
- Apparaatsuitgaven NMa/Dte	45,1	49,2	1,6	0,6	1,0	50,7
- Apparaatsuitgaven Consumentenautoriteit	6,5	7,1	- 0,2	0,2	- 0,4	6,8
Uitgaven (totaal)	83,0	87,4	- 2,2	- 2,7	0,5	85,1
Waarvan programma-uitgaven	22,2	22,2	- 3,8	- 3,8	0,1	18,4
OD 2	18,7	18,7	- 2,2	- 2,2		16,5
OD 3	0,3	0,3				0,2
Algemeen	3,3	3,3	- 1,7	- 1,7	0,1	1,7
Ontvangsten (totaal)	70,5	41,2	- 21,8		- 21,8	19,5
- Ontvangsten NMa	41,0	11,7	- 10,3		- 10,3	1,4
- High Trust	22,0	22,0	- 7,9		- 7,9	14,1
- Ontvangsten Dte	4,7	4,7	- 1,9		- 1,9	2,9
- Fees NMa	2,8	2,8	- 1,7		- 1,7	1,1

Ontvangsten NMa

De verlaging van € 10,3 mln betreft eerder opgelegde, nog niet ontvangen boetes in de bouwsector. De verwachting is dat deze boetes vrijwel geheel ontvangen zullen worden, zij het later dan verwacht als gevolg van trager verlopende beroeps- en hoger beroepsprocedures. Dit resulteert in een neerwaartse bijstelling van de ontvangstenraming in 2009 (€ 9,4 mln) en een verhoging van de raming in 2010 (€ 4,8 mln) en 2011 (€ 4,6 mln). Voorts wordt de raming verlaagd met € 0,9 mln als gevolg van uitspraken in enkele bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures en buiten invorderingsstellingen door faillissementen.

High Trust

De ontvangstenraming onder «high trust» betreft de verwachte boeteontvangsten van EZ-toezichthouders OPTA, Consumentenautoriteit, Agentschap Telecom en NMa (met uitzondering van bouwzaken). De raming is mede gebaseerd op de verwachte extra boeteontvangsten voortkomend uit maatregelen ter invulling van het high trust boetebeleid. Die maatregelen betreffen onder meer nieuwe toezichttaken en -bevoegdheden (bijvoorbeeld de wet Oneerlijke handelspraktijken, het beboeten van feitelijke leidinggevenden voor overtredingen van de Mededingingswet en het opleggen van boetes in het kader van het bel-me-niet-

register). Ook zijn nieuwe boetebeleidsregels van kracht geworden per 1 oktober jl. (Kamerstukken II, 2009–2010, 24 036, nr. 365) die de mogelijkheid bieden om hogere boetes op te leggen bij overtreding van de mededingings- en energieregels. Daarnaast worden de boeteregels van bijvoorbeeld OPTA aangescherpt. Naar verwachting zullen de gezamenlijke EZ-toezichthouders in 2009 € 14,1 mln aan boetes ontvangen. Dit resulteert, ondanks genoemde inspanningen, in een neerwaartse bijstelling van de raming met € 7,9 mln.

2 EEN STERK INNOVATIEVERMOGEN

Artikel 2: Een sterk innovatievermogen (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	649,0	830,6	153,3	175,6	- 22,3	983,8
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>584,1</i>	<i>764,9</i>	<i>140,4</i>	<i>173,4</i>	<i>- 33,0</i>	<i>905,2</i>
Basispakket						
OD 2: Meer bedrijven die meer (technologische) kennis ontwikkelen en benutten						
- Innovatievouchers/IPC's	40,4	50,3	15,4	15,7	- 0,2	65,8
- TechnoPartner	31,6	37,1	- 9,1	- 9,1		28,0
- Valorisatie			12,6	12,6		12,6
- Eurostars	2,0	2,0	0,8	0,8		2,8
- Innovatiekredieten	40,0	38,1				38,1
- Bijdrage aan Syntens	32,4	32,4	0,8	0,8		33,2
Programmatisch pakket						
OD 3: Topprestaties op innovatiethema's						
- Innovatieomnibus	36,4	4,0	0,3	1,0	- 0,7	4,3
- Innovatieprogramma's:						
- Point One / Phase 2	74,9	141,3				141,2
- High Tech topprojecten			100,0	100,0		100,0
- Automotive	9,4	10,8				10,8
- Innovatieprogramma Materialen (M2i)	9,0	8,7				8,7
- IP Diensten			0,1		0,1	0,1
- Food and Nutrition Delta	26,5	25,5				25,5
- Water	10,1	10,3	3,1	3,1		13,5
- Maritiem	7,7	8,8				8,8
- Polymeren Innovatieprogramma (PIP)	12,7	12,7				12,7
- Scheidingstechnologie	3,4	6,7	- 0,5	- 1,0	0,4	6,2
- Life Sciences en Gezondheid	35,6	35,1	3,5	3,5		38,6
- Innovatieprogramma veiligheid			1,5	1,5		1,5
- Logistiek		4,5				4,5
- Innovatieve onderzoeksprogramma's (IOP's)	13,8	13,3				13,3
- Kenniswerkers			40,0	40,0		40,0
- IS internationaal	9,8	9,8	- 0,5	- 0,5		9,2
- IS opkomende markten	6,1	6,1				6,1
- Bijdrage aan STW	20,5	20,5	0,5	0,5		21,1
- Creative Challenge Call		0,4				0,4
- Uitdagingskredieten		1,5				1,5
- Innovatieplatform	3,5	3,3				3,3
- Bijdrage aan TNO en GTI's	34,9	34,8	1,1	0,9	0,2	35,9
- Civiele luchtvaartontwikkeling	5,0	5,0				5,0
- Bijdrage aan NIVR	4,6	4,6	- 4,1	0,1	- 4,2	0,5
- Ruimtevaart	106,1	228,5	- 40,8	0,4	- 41,2	187,8
- Bijdrage aan instituten	0,5	0,5				0,5
- Overige kredieten	2,6	2,6				2,6
- Overige uitgaven	1,1	2,1	15,6	3,0	12,6	17,7
Algemeen						
- Onderzoek en beleidsexperimenten	3,7	3,6	0,2	0,1	0,1	3,8
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>64,9</i>	<i>65,7</i>	<i>12,9</i>	<i>2,2</i>	<i>10,7</i>	<i>78,6</i>
- Personeel Innovatie	7,6	6,8	0,3	0,3		7,1
- Bijdrage aan agentschappen	41,4	43,1	7,9	1,3	6,5	50,9
- Bijdrage aan OCNL, WIPO en EOB	15,9	15,9	4,7	0,5	4,2	20,5

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Uitgaven (totaal)	664,4	691,0	- 8,3	57,2	- 65,4	682,8
Waarvan programma-uitgaven	597,4	624,3	- 24,3	45,8	- 70,2	600,0
OD 2	134,6	138,8	- 9,6	- 9,5	- 0,1	129,2
OD 3	450,6	475,0	- 14,9	55,2	- 70,2	460,1
Algemeen	12,2	10,5	0,2	0,1		10,7
Ontvangsten (totaal)	171,8	185,2	5,2	5,2		190,3
- Ontvangsten Rijksoctrooiwet	28,2	28,2				28,2
- Ontvangsten TOP	18,8	18,8				18,8
- Ontvangsten uit Fes	122,8	136,1	5,2	5,2		141,3
- Ontvangsten EET	0,4	0,4				0,4
- Diverse ontvangsten	1,6	1,6				1,6

Bijdrage aan NIVR en Bijdrage aan agentschappen

Met deze mutatie wordt het budget voor de uitvoeringskosten van het NIVR naar het artikelonderdeel voor Bijdrage aan agentschappen overgeheveld, als gevolg van de integratie van het NIVR in SenterNovem (Kamerstukken II 2007-2008, 24 446, nr. 37).

Ruimtevaart

Als gevolg van de integratie van het NIVR in SenterNovem die medio 2009 tot stand kwam, vindt een administratieve mutatie in de verplichtingenraming plaats. Tot het moment van integratie verstrekte EZ het NIVR (als partij buiten de Rijksdienst) middelen uit de begroting die het NIVR vervolgens verstrekte aan het bedrijfsleven. Nu het NIVR onder de naam Netherlands Space Office (NSO) is opgegaan in SenterNovem, en dus deel uitmaakt van de Rijksdienst, worden de verplichtingen in de EZ-administratie vastgelegd op het moment dat het NSO een opdracht aan het Nederlandse bedrijfsleven verstrekt. Als gevolg hiervan wordt het budget dat in 2009 niet wordt gecommiteerd (€ 40,5 mln) bij eerste suppletore begroting 2010 doorgeschoven naar de jaren 2010 en 2014.

Overige uitgaven

Betreft met name de middelen voor Nanolab (€ 12,4 mln) waarvoor vanuit het Fes middelen aan de EZ-begroting zijn toegevoegd. Omdat de verplichting versneld wordt aangegaan, wordt voorgesteld de verplichtingenruimte uit 2010 tot en met 2012 naar voren te halen.

Bijdrage aan OCNL, WIPO en EOB

Deze mutatie betreft de vergoeding aan oud-medewerkers van het Europees Octrooibureau voor een deel van de ingehouden inkomstenbelasting op hun pensioen. De regeling voor deze vergoeding is met ingang van 1 januari 2009 gestopt, maar de afwikkeling van de vergoeding over 2008 komt nog ten laste van de EZ-begroting 2009.

3 EEN CONCURREREND ONDERNEMINGSKLIMAAT

Artikel 3: Een concurrerend ondernemingsklimaat (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	2 135,7	3 234,8	95,3	0,1	95,2	3 330,1
Waarvan garantieverplichtingen	1 915,0	2 915,0	45,0		45,0	2 960,0
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>2 118,8</i>	<i>3 216,7</i>	<i>92,5</i>	<i>- 1,4</i>	<i>93,9</i>	<i>3 309,2</i>
- Bijdrage Scheepsbouwindustrie (TROS)						
- Borgstellingsregeling Scheeps- nieuwbouw (garantieverplichting)	1 000,0	1 000,0				1 000,0
- Innovatieregeling Scheepsbouw Basispakket	20,0	20,0	- 2,7		- 2,7	17,3
OD 2: Stimuleren meer en beter ondernemerschap						
- BBMKB (garantieverplichting)	745,0	745,0				745,0
- Groeifinancieringsfaciliteit (garantieverplichting)	170,0	1 170,0	45,0		45,0	1 215,0
- Microkredieten	5,0	0,7	2,2	0,2	2,1	3,0
- Actieplan veilig ondernemen	12,0	23,2	2,7		2,7	25,9
- Bijdragen aan instituten	5,4	6,2	1,2	- 0,5	1,7	7,4
- Bevorderen Ondernemerschap	7,6	6,6	- 0,1	- 0,7	0,7	6,5
- Beroepsonderwijs in bedrijf	12,7	14,3				14,3
- Onderwijs & Ondernemerschap	7,5	12,0	- 5,1	- 3,3	- 1,8	6,8
- Regiegroep Regeldruk	0,7	1,6	- 0,9	- 0,9		0,7
Programmatisch pakket						
OD 3: Benutten van gebiedsge- richte economische kansen						
- Cofinanciering EZ in EFRO- programma's	7,2	2,1	- 0,1		- 0,1	2,0
- BSRI	12,5	20,3	- 0,5	- 0,5		19,8
- Stadseconomie	1,9	6,5	- 6,5	- 4,2	- 2,3	
- Bijdrage aan ROM's	7,6	15,6	15,2	15,2		30,8
- Bedrijventerreinen	14,2	36,2	- 21,6	- 11,6	- 10,0	14,5
- PID	69,7	116,8	- 0,1		- 0,1	116,6
- Zuiderzeelijn			5,0	5,0		5,0
- Nota Ruimte projecten			33,8		33,8	33,8
- Sterke Regio projecten			24,6		24,6	24,6
- Bijdrage NBTC	16,7	16,7	0,3	0,3		17,1
- Overig Toerisme	1,0	1,0	- 0,2	- 0,3		0,8
- Bijdrage UNWTO	0,2	0,2				0,2
Algemeen						
- Onderzoek en vernieuwingspro- gramma's Ondernemen	1,8	1,8	0,2	- 0,1	0,4	2,0
<i>Apparaat gerelateerde verplichtin- gen</i>	<i>16,9</i>	<i>18,1</i>	<i>2,8</i>	<i>1,5</i>	<i>1,3</i>	<i>20,8</i>
- Personeel Ondernemen	13,3	12,4	0,6	0,6		13,0
- Bijdrage aan agentschappen	3,6	5,7	2,2	0,9	1,3	7,9
Uitgaven (totaal)	364,2	415,4	39,4	13,4	26,0	454,8
Waarvan programma-uitgaven	347,2	398,7	32,4	7,1	25,3	431,1
OD 1	28,3	28,3	- 12,3	- 7,3	- 5,1	16,0
OD 2	103,4	137,3	47,9	5,5	42,4	185,2
OD 3	209,6	225,5	- 3,4	8,8	- 12,2	222,0
Algemeen	5,9	7,6	0,3	0,1	0,2	7,9
Ontvangsten (totaal)	70,7	131,5	- 6,2	- 13,2	7,0	125,3
- Ontvangsten ROM's		8,4				8,4
- Ontvangsten ruimtelijk economisch beleid		18,5				18,5
- BBMKB	24,9	24,9				24,9
- Groeifinancieringsfaciliteit	14,0	40,0	- 13,2	- 13,2		26,8
- Garantieregeling scheepsbouw	10,0	10,0				10,0
- Ontvangsten uit het Fes	16,1	24,1	7,0		7,0	31,1
- Diverse ontvangsten	1,5	1,5				1,5
- Ontvangsten JSF	4,2	4,2				4,2

Innovatieregeling Scheepsbouw en actieplan veilig ondernemen

Het voor de Innovatieregeling Scheepsbouw beschikbare budget van € 20 mln zal in 2009 niet volledig worden uitgeput, omdat er minder aanvragen zijn ingediend dan eerder werd verwacht. Vanwege de grote belangstelling voor de regeling Veiligheid kleine bedrijven wordt voorgesteld € 2,5 mln over te hevelen van het onderdeel Innovatieregeling Scheepsbouw naar Veiligheid kleine bedrijven. Het overige deel (€ 0,2 mln) betreft de uitvoeringskosten van de Innovatieregeling Scheepsbouw die naar het artikelonderdeel voor Bijdrage aan agentschappen worden overgeheveld.

Groefinancieringsfaciliteit (garantieverplichting)

Betreft de administratieve verwerking van de bufferreservering ten behoeve van de uitbreiding van de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO), waarbij de maximaal te verlenen garantie wordt verhoogd naar 75 mln. De reserve dient om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen (Kamerstukken II, 2009–2010, 31 371, nr. 251).

Microkredieten

SZW sluit zich aan bij de leningovereenkomst van EZ met Stichting Qredits. Hiertoe hevelt SZW € 2,5 mln over naar de EZ-begroting. Met dit budget wordt de mogelijkheid voor uitkeringsgerechtigden geschapen om microkredieten aan te vragen. Hiertoe wordt de lening van EZ aan Stichting Qredits verhoogd met € 2,5 mln in 2009.

Stadseconomie

Ten laste van dit onderdeel vindt een overboeking plaats van € 6 mln ten gunste van het Gemeentefonds ter financiering van voorbeeldprojecten binnen het thema wijk economie. Om deze overboeking mogelijk te maken werd de raming met € 3,7 mln verhoogd, hetgeen per saldo leidt tot een mutatie van – € 2,3 mln.

Bedrijventerreinen

Voorgesteld wordt € 10 mln ten laste van het artikelonderdeel Bedrijventerreinen over te hevelen naar het gemeentefonds ten behoeve van de gemeente Zutphen en de gemeente Velsen voor respectievelijk bedrijventerrein IJmond Noord en bedrijventerrein de Mors. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie Van Heugten (Kamerstukken II, 2008–2009, 29 435, nr 221).

Nota Ruimte projecten

Met deze mutatie wordt de verplichtingenruimte voor de Nota Ruimteprojecten Apeldoorn Kanaalzone, Eindhoven A2 zone en Groningen Centrale zone opgehoogd, zodat de committeringen kunnen worden aangegaan. De bijhorende kasmiddelen worden bij eerste suppletore begroting 2010 toegevoegd uit het Fes.

Sterke Regio projecten

Met deze mutatie wordt de verplichtingenruimte voor de Sterke Regioprojecten Bio Sciencepark Leiden en High Tech Factory Twente opgehoogd (€ 17,6 mln), zodat de committeringen kunnen worden aangegaan. De bijhorende kasmiddelen zullen bij eerste suppletore begroting 2010 worden opgevraagd uit het Fes. Daarnaast worden de Fes-middelen (in de vorm van een lening) voor het Sterke Regio-project Internationale Campus Eindhoven aan de EZ-begroting toegevoegd (€ 7 mln).

Ontvangsten uit het Fes

Met deze mutatie worden de Fes-middelen voor financiering van het project «Internationale Campus Eindhoven» toegevoegd aan de EZ-begroting. De uitgaven voor dit project worden geraamd op het artikelonderdeel Sterke Regio projecten.

4 DOELMATIGE EN DUURZAME ENERGIEHUISHOUDING

Artikel 4: Doelmatige en duurzame energiehuishouding (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	1 090,6	2 989,2	245,3	242,6	2,7	3 234,5
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>1 062,9</i>	<i>2 951,2</i>	<i>233,5</i>	<i>240,4</i>	<i>- 6,9</i>	<i>3 184,8</i>
Markt en spelregels						
OD 1: Optimale ordening en werking van de energiemarkten						
– Comp. Demkolec/stadsverwarming	19,5	19,5				19,5
OD 2: Energievoorzieningszekerheid op korte en lange termijn						
– Doorsluis COVA-heffing	73,7	81,3				81,3
– O&O Bodembeheer	3,4	3,4				3,4
– Bijdrage aan diverse instituten	1,1	1,1				1,1
Basispakket						
OD 3: Verduurzaming van de energiehuishouding						
– Energie-innovatie	70,0	83,0	1,3	10,7	- 9,4	84,5
– TransitieManagement (incl. Borssele enveloppe)	11,3	10,3	1,2		1,2	11,5
– Duurzame energie (MEP, SDE, Tegemoetkomingsregeling)	831,3	2 670,4	120,4	120,4		2 790,8
– Duurzame warmte		40,0	35,0	35,7	- 0,7	75,0
– Overige uitgaven duurzame energie	10,4	0,9	- 0,1		- 0,1	0,8
– CO2-reductieplan / Joint Implementation	0,9		29,9	29,9		29,9
– CCS			5,0	5,0		5,0
– Bijdrage aan ECN	31,5	31,5	40,9	38,8	2,1	72,4
Algemeen						
– Bijdrage Algemene Energie Raad	0,1	0,1				0,1
– Diverse programmauitgaven energie (HFR)	8,1	8,1				8,1
– O&O Energie	1,6	1,6	- 0,2	- 0,2		1,4
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>27,7</i>	<i>38,0</i>	<i>11,8</i>	<i>2,2</i>	<i>9,6</i>	<i>49,7</i>
– Personeel DG ET	7,9	7,3	2,1	0,3	1,8	9,4
– Bijdrage aan agentschappen	15,3	25,7	9,5	1,7	7,8	35,2
– Apparaatuitgaven SodM	4,5	5,0	0,1	0,2	- 0,1	5,1
Uitgaven (totaal)	1 136,2	1 070,8	14,4	8,5	6,0	1 085,3
Waarvan programma-uitgaven	1 107,4	1 030,6	6,9	10,2	- 3,3	1 037,6
OD 1	19,5	19,5				19,5
OD 2	78,1	85,8	2,0	2,0		87,8
OD 3	984,4	895,8	4,7	8,1	- 3,4	900,6
Algemeen	25,4	29,4	0,2	0,1	0,1	29,7
Ontvangsten (totaal)	11 890,6	8 235,6	742,2	428,5	313,8	8 977,8
– Ontvangsten COVA	73,7	81,3				81,3
– Aardgasbaten	14 100,0	10 500,0	350,0	350,0		10 850,0
– Bijdrage aan het Fes	- 2 477,9	- 2 590,0	424,2	57,5	366,7	- 2 165,8
– Ontvangsten zoutwinning	1,8	1,8	2,1		2,1	3,8
– Ontvangsten Fes	137,9	164,3	21,0	21,0		185,3
– Diverse ontvangsten	55,2	78,2	- 55,0		- 55,0	23,2

Energie-innovatie en Bijdrage aan ECN

Deze mutatie bestaat in hoofdzaak uit twee delen:

1. Uit de middelen die beschikbaar zijn voor Energie-innovatie worden de uitvoeringskosten gefinancierd. In dit kader wordt een bedrag van € 7,8 mln overgeheveld naar Bijdrage aan agentschappen.
2. Jaarlijks wordt een aantal voorstellen van ECN gehonoreerd. Dit jaar wordt € 2,1 mln overgeheveld van Energie-innovatie naar ECN ter financiering van deze voorstellen.

Bijdrage aan agentschappen

Betreft de verhoging ten behoeve van uitvoeringskosten zoals hiervoor bij punt 1 toegelicht.

Bijdrage aan het Fes

Het kasritme en de omvang van de uitgavenraming binnen het Fes zijn leidend voor de voeding van het fonds, die ten laste van de gasbaten op de EZ-begroting wordt geraamd. Deze mutatie betreft de aanpassing van de voeding van het Fes die nodig is om het bij tweede suppletore begroting 2009 aangepaste kasritme van de Fes-uitgaven te dekken.

Ontvangsten zoutwinning

EZ ontvangt via een heffing jaarlijks een gedeelte van de opbrengst van zoutwinning. Met deze mutatie wordt de raming in lijn gebracht met de naar verwachting hogere realisatie van de ontvangsten uit zoutwinning.

Diverse ontvangsten

De voorgenomen veiling van CO₂-emissierechten in 2009 zal naar verwachting pas begin 2010 plaatsvinden. De vertraging is opgelopen vanwege de einduitspraak van de Raad van State over het geding tussen de elektriciteitsproducenten en de Staat die pas 20 oktober jl. bekend gemaakt is. De ontvangstenraming in 2009 is met € 55 mln neerwaarts bijgesteld, waarbij ervan wordt uitgegaan dat deze ontvangst zich alsnog in 2010 zal voordoen.

5 INTERNATIONALE ECONOMISCHE BETREKKINGEN

Artikel 5: Internationale Economische Betrekkingen (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	154,2	164,8	- 0,6	0,0	- 0,6	164,2
Waarvan garantieverplichtingen	0,4	0,4	- 0,4	- 0,4		
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>147,0</i>	<i>158,3</i>	<i>- 0,9</i>	<i>- 0,3</i>	<i>- 0,6</i>	<i>157,4</i>
Markt en spelregels						
OD 1: Het internationale handels- en internationale investeringsver- keer verder vrijmaken en de economische rechtsorde verster- ken.						
- Bijdrage aan diverse organisa- ties	4,4	4,5				4,5
Basispakket						
OD 2: Bevorderen internationaal ondernemen						
- Prepare2start (PSB)	9,9	15,0				15,0
- PESP	2,9	2,9	0,1		0,1	3,0
- (I)FOM (garantieverplichting)	0,4	0,4	- 0,4	- 0,4		
- Instrumentele uitgaven EVD	5,8	5,8	0,8		0,8	6,5
- Acquisitie van buitenlandse bedrijven	6,3	6,3	- 3,0		- 3,0	3,3
- Exportfinanciering ODA (EFI)			0,2		0,2	0,2
- Trustfunds			2,5		2,5	2,5
- PUM	2,0	2,0	0,9		0,9	2,8
- Bijdrage DG BEB aan EVD voor deelopdrachten	26,1	30,6	2,7		2,7	33,2
- Bijdrage DG BEB aan agent- schappen voor financiële instrumenten	9,2	8,9	0,4		0,4	9,3
- Bijdrage DG BEB aan EVD-NFIA	7,0	7,1				7,1
- Overig		10,3	0,8		0,8	11,0
- Overig NHGIS (PIB)			0,9		0,9	0,9
Programmatisch pakket						
OD 3: Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen als buitenlandse markten						
- PSOM	17,6					
- Programmatisch Pakket	31,9	42,6				
- Overig programmatische aanpak			- 7,2	0,2	- 7,4	35,3
- Internationaal excelleren: Package4growth ODA			- 0,2		- 0,2	5,4
- Internationaal Excelleren: Package4growth non ODA						15,2
- Faciliteit transitielanden Algemeen	22,2	20,7				
- Beleidsondersteuning	1,2	1,2	0,9	- 0,1	1,0	2,1
<i>Apparaat gerelateerde verplichtin- gen</i>	<i>7,2</i>	<i>6,6</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>		<i>6,8</i>
- Personeel DG BEB	7,2	6,6	0,3	0,3		6,8
Uitgaven (totaal)	145,1	156,2	- 0,6	0,3	- 0,9	155,6
Waarvan programma-uitgaven	130,9	148,8	- 0,3	0,5	- 0,9	148,6
OD 1	4,4	4,5				4,5
OD 2	53,6	75,8	7,4	4,3	3,1	83,2
OD 3	71,6	66,8	- 7,2	- 2,8	- 4,3	59,7
Algemeen	1,3	1,7	- 0,5	- 0,9	0,4	1,2
Ontvangsten (totaal)	12,3	12,7				12,7
- Ontvangsten gemengde kredieten	0,7	0,7				0,7
- Ontvangsten uit garanties	10,0	10,0				10,0
- Ontvangsten Fes	0,5	0,9				0,9
- Diverse ontvangsten DG BEB	1,1	1,1				1,1

Trustfunds

EZ heeft Trustfunds bij de European Bank of Reconstruction (EBRD) en de International Finance Corporation (IFC), te weten het TATF (= Technical Assistance TF) met een brede landdekking en het PEP, Private Enterprise Programm. Voorgesteld wordt het budget voor deze Trustfunds op te hogen met € 2,5 mln omdat de budgetten nagenoeg zijn uitgeput, ten laste van het programmatisch pakket. Met de voorgestelde aanvulling is weer voldoende ruimte beschikbaar.

Acquisitie buitenlandse bedrijven, Bijdrage DG BEB aan EVD deelopdrachten en Overige programmatische aanpak

De mutaties op deze artikelonderdelen bestaat uit meerdere mutaties die elk afzonderlijk kleiner zijn € 2 mln.

8 ECONOMISCHE ANALYSES EN PROGNOSES

Artikel 8: Economische analyses en prognoses (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	13,3	13,3	1,4	0,5	0,9	14,7
– Apparaatuitgaven CPB	13,3	13,3	1,4	0,5	0,9	14,7
Uitgaven (totaal)*	13,3	13,3	1,4	0,5	0,9	14,7
Ontvangsten (totaal)	1,6	1,6	0,9		0,9	2,5

9 VOORZIEN IN MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE AAN STATISTIEKEN

Artikel 9: Voorzien in maatschappelijke behoefte aan statistieken (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	184,1	184,8	10,3	7,2	3,2	195,1
– Bijdrage aan CBS	184,1	184,8	10,3	7,2	3,2	195,1
Uitgaven (totaal)*	184,1	184,8	10,3	7,2	3,2	195,1
Ontvangsten (totaal)						

Bijdrage aan CBS

De mutatie bestaat uit drie delen:

- Aan het CBS is € 1,7 mln beschikbaar gesteld uit het fonds Sociaal Flankerend Beleid ter bevordering van mobiliteit en begeleiding van werk naar werk.
- Door de nieuwe Regeling Rekenmethodiek Rijksgebouwendienst (RMR) en Regeling Technisch Beheer (RTB) is de gebruikersvergoeding van een aantal Rijkseigendomspanden gestegen. Ter compensatie van deze stijging heeft VROM/RGD budget ter beschikking gesteld aan EZ. Hiervan is € 1 mln bestemd voor het CBS.
- De Europese Commissie wil de wijze waarop de maatregelen, die de lidstaten hebben getroffen in het kader van de kredietcrisis, worden verwerkt in de nationale rekeningen en het EMU-saldo en de EMU-schuld harmoniseren. Hiervoor is een nadere precisering opgesteld van de bestaande voorschriften voor het boeken van de overheidsmaatregelen. Dit brengt extra inspanning voor het CBS met zich mee. Hiervoor ontvangt het CBS een eenmalige bijdrage van € 0,5 mln.

10 ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE EN POST

Artikel 10: Elektronische communicatie en post (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	79,3	93,5	- 1,3	0,2	- 1,5	92,2
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>58,0</i>	<i>65,5</i>	<i>- 0,4</i>	<i>- 0,7</i>	<i>0,3</i>	<i>65,1</i>
Markt en spelregels						
OD 1: Een efficiënt werkende communicatie- en postmarkt						
– Bijdrage aan internationale organisaties	1,2	1,3				1,3
– Bijdrage aan OPTA	3,7	7,2	0,1	0,1		7,4
Programmatisch pakket						
OD 3: Ontwikkeling van voorzieningen voor elektronische communicatie						
– PRIMA (voorheen Nationaal Actieplan Elektronische snelwegen)	20,1	20,1				20,1
– ICT- flankerend beleid en administratieve lasten	19,1	23,0	- 0,1	- 0,6	0,5	22,9
– ICT&MKB	0,7	0,7				0,7
Algemeen						
– Beleidsvoorbereiding en evaluaties	13,2	13,2	- 0,5	- 0,2	- 0,3	12,7
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>21,3</i>	<i>28,0</i>	<i>- 0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>- 1,8</i>	<i>27,1</i>
– Personeel DG ET	9,8	9,5	- 1,4	0,4	- 1,8	8,1
– Toezicht Agentschap Telecom (Secretaris Generaal)	5,0	5,7	0,2	0,2		6,0
– Bijdrage Agentschap Telecom (Inspectie)	6,4	12,8	0,2	0,2		13,0
Uitgaven (totaal)	90,8	97,1	- 14,7	- 7,8	- 6,8	82,4
Waarvan programma-uitgaven	69,5	75,5	- 13,8	- 8,7	- 5,0	61,7
OD 1	5,9	5,9	- 0,2	- 0,2		5,7
OD 3	48,3	54,1	- 11,4	- 6,7	- 4,8	42,7
Algemeen	15,4	15,5	- 2,2	- 1,9	- 0,3	13,3
Ontvangsten (totaal)	0,4	2,3	- 2,0	- 2,0		0,4
– Ontvangsten OPTA	0,2	0,2				0,2
– Overige ontvangsten	0,2	0,2				0,2
– Ontvangsten Fes		2,0	- 2,0	- 2,0		

21 ALGEMEEN

Artikel 21: Algemeen (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	113,3	115,8	11,9	3,1	8,8	127,7
Personeel algemeen						
– Personeel stafdienst	34,5	36,5	1,1	1,6	– 0,4	37,6
– Regiebureau Inkoop Rijksoverheid	1,9					
– Centraal Personeel P&O	4,3	4,4	– 0,2	0,1	– 0,3	4,2
– Centraal Personeel EZ	7,3	7,3	0,2	0,2	– 0,1	7,4
– Wachtgelden	3,7	3,7	0,2	0,2		3,9
– Sociaal plan	4,2	6,0	– 1,3	0,2	– 1,5	4,7
– PIANOo Personeel (incl. TenderNed)	3,3	3,8	0,1	0,1		3,9
Materieel algemeen						
– ICT	14,1	13,6	1,6	0,2	1,4	15,1
– Inhuur Auditdienst	0,2	0,2				0,2
– Materieel diversen	0,2	0,7	11,5		11,5	12,2
– Materieel Communicatie	2,0	2,0			– 0,1	1,9
– Materieel kernministerie	28,5	29,6	– 0,5	0,3	– 0,8	29,1
– Materieel WJZ	0,7	0,7				0,7
– PIANOo Programma (incl. TenderNed)	7,5	6,5	0,1	0,1		6,6
– Parkeerpost	0,9	0,9	– 0,9		– 0,9	
Uitgaven (totaal)	111,8	114,4	11,3	4,9	6,4	125,7
OD personeel	59,7	62,2	0,2	2,4	– 2,3	62,4
OD materieel	52,1	52,2	11,1	2,5	8,6	63,3
Ontvangsten (totaal)	2,6	5,5	5,0	3,6	1,4	10,5
– Diverse ontvangsten personeel	2,3	2,3				2,3
– Diverse ontvangsten materieel			1,4		1,4	1,4
– Ontvangsten (buiten)diensten	0,3	3,2	3,6	3,6		6,8

Materieel diversen

Deze mutatie bestaat uit twee delen:

- Aan SenterNovem is in 2009 eenmalig een bedrag van € 2,9 mln toegekend ten behoeve van investeringen in ICT en E-business.
- De agentschappen EVD, Octrooicentrum Nederland en SenterNovem gaan per 1 januari 2010 fuseren tot één Agentschap Uitvoering (Tweede Kamer, 2009–2010, 32 009, nr. 1). Voor het realiseren van deze samenvoeging worden de eenmalige fusiekosten geraamd op € 8,6 mln (Tweede Kamer, 2009–2010, 32 009, nr. 2). EZ kent dit budget eenmalig toe aan AgU.

22 NOMINAAL EN ONVOORZIEN

Artikel 22: Nominaal en onvoorzien (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	- 7,4	19,9	- 19,9	- 11,1	- 8,8	
- Loonbijstelling		23,6	- 23,6	- 20,2	- 3,4	
- Prijsbijstelling		9,2	- 9,2	- 4,3	- 5,0	
- Budget onvoorzien	0,4	0,4	- 0,4		- 0,4	
- Nog te verdelen posten	- 7,8	- 13,4	13,4	13,4		
Uitgaven (totaal)	- 10,5	19,0	- 19,0	- 11,1	- 7,9	
- Loonbijstelling		23,6	- 23,6	- 20,2	- 3,4	
- Prijsbijstelling		9,2	- 9,2	- 4,3	- 5,0	
- Budget onvoorzien	0,4	0,4	- 0,4		- 0,4	
- Nog te verdelen posten	- 10,9	- 14,2	14,2	13,4	0,8	
Ontvangsten (totaal)	3,4					
- High Trust boetebeleid	3,4					

Loon- en prijsbijstelling

De resterende middelen zijn ingezet binnen het geheel van de EZ-begroting.

23 AFWIKKELING OUDE VERPLICHTINGEN

Artikel 23: Afwikkeling oude verplichtingen (in € mln)

	Stand vastgestelde begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutatie 2e suppl. begroting	Mutatie MN 2010	Mutatie na MN 2010	Stand 2e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)=(4)+(5)	(4)	(5)	(6)=(2)+(3)
Verplichtingen (totaal)	1,5	1,5				1,5
– Afwikkeling BBH-regeling (garantieplichting)	1,5	1,5				1,5
Uitgaven (totaal)	1,5	1,5				1,5
Ontvangsten (totaal)	0,9	0,9				0,9
– Ontvangsten Volvo	0,9	0,9				0,9